

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002401

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ на видачу диплома від 16.09.2024 №381/ОД

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Лазоренко Євгеній Юрійович
- YEVHENII LAZORENKO

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5635-3521

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 23018 Право

Дата захисту: 26-08-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Чернігівська обласна прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 02910114

Місцезнаходження: вул.Князя Чорного, 9, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ1_2024

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.43

Тема дисертації:

1. Правове визначення меж дії рішень Верховного Суду у кримінальному провадженні: порівняльно-правове дослідження
2. Legal Determination of the Limits of the Supreme Court Decisions in Criminal Proceedings: a Comparative Legal Study

Реферат:

1. Дисертація являє собою перше комплексне порівняльно-правове у науці кримінального процесуального права України дослідження рішень верховних судів України, деяких країн Америки та Євразії, що мають прецедентний характер, на предмет правового визначення їх меж дії в кримінальному провадженні (під час досудового розслідування та судового розгляду кримінальних справ). Автор, на підставі аналізу вітчизняного та іноземного законодавства визначив місце, роль та функції суду найвищої інстанції в системі загальних судів з розгляду кримінальних проваджень України, Великої Британії, Польщі, Казахстану, Румунії, США, Франції та ФРН. Автор, визначаючи основні способи розв'язання верховними судами, як судами права, «принципових питань», «питань суспільного значення», «питань загальнодержавного значення», «виключних правових проблем» загалом – питань права (правових питань), приходять до висновку, що вони існують у двох формах: 1) судовій та 2) позасудовій, які своєю чергою охоплюють різні процедури. Зокрема, до

судового способу залежно від країни автором віднесені такі процедури як: 1) спір про право; 2) визначення права; тоді як до позасудового: 1) звернення судами нижчих інстанцій до суду касаційної інстанції за отриманням висновку з питання правильного застосування / тлумачення норм права; 2) засідання пленуму ВС. Дослідження містить аналіз 728 рішень верховних судів Великої Британії, Польщі, Казахстані, Румунії, США, Франції, ФРН та України, на підставі якого автором сформульовано основні форми вираження та вимоги до змісту і структури прецедентної практики верховних судів. Не дивлячись на той факт, що в Україні згідно з положеннями процесуального законодавства єдиною формою вираження рішення, яке містить висновок з правового питання є виключно постанова, автором під час проведення дослідження установлені випадки, коли не лише слідчі, прокурори, адвокати, але й самі судді ВС під час прийняття своїх рішень посилаються на рішення, які ані за своєю формою, ані за своїм змістом не відповідають правовому висновку. Автор, висловлюючи свою думку з цього приводу, прийшов до переконання, що в основі помилковості таких суджень лежить неправильне трактування такого поняття як «правовий висновок» та прирівнювання до нього іншого поняття – «правова позиція». На основі емпіричного дослідження рішень верховних судів різних країн та України автором визначено, що «правовий висновок» та «правова позиція» ВС є самостійними категоріями та не є тотожними між собою, натомість лише «правовий висновок» збігається із загальними ознаками класичного судового прецеденту. З метою удосконалення вітчизняного законодавства, спираючись на логічний метод, в дисертації наведено авторське визначення наступним поняттям: «правова позиція ВС», «правовий висновок». Розглянувши способи та процедури створення верховними судами рішень з питань права, а також їх зміст та форми вираження, автором сформовано класифікацію прецедентних рішень та визначенням у ній місця правовим висновкам та правовим позиціям ВС. Автором запропоновано систему стримувань та противаг судовому активізму за допомогою визначення правових меж дії рішень верховних судів. Під межами, що зумовлюють дію правових висновків (прецедентів) верховних судів, автор розуміє сукупність нормативно встановлених вимог до кінцевого рішення, що містить нове правоположення, ухвалене в касаційному порядку з дотриманням відповідної процедури, яка визначає: суб'єкт (склад суду) та застосовані ним техніко-юридичні способи прецедентотворення, час введення в дію висновку суду, об'єкт (суспільні відносини), які він врегулює, та простір, в межах якого йому мають підкорятися. З огляду на вказане, автором дослідження запропоновано доповнити КПК України новими статтями: ст. 4344 «Компетентність палати, об'єднаної палати ККС ВС та ВП ВС у наданні правових висновків», ст. 4421 «Правовий висновок палати, об'єднаної палати ККС ВС, ВП ВС» та ст. 4422 «Порядок застосування правового висновку», ст. 4343 «Ініціювання перевірки правового висновку на відповідність закону та визнання його недійсним» та ст. 4344 «Визнання недійсним правового висновку за результатами перевірки на відповідність закону», а також Закон України «Про судоустрій і статус суддів» ст. 131 «Набрання постановами ВС чинності». У рамках дисертаційного дослідження аргументовано позицію, відповідно до якої створення судового прецеденту має спиратися на застосування касаційним судом юридичної техніки. При цьому автор наголошує, що створення або модифікація правової норми у процесі кримінального судочинства шляхом тлумачення, конкретизації та нормотворення обмежене попереднім або наступним видом юридичної техніки, які своєю чергою мають обмежуватись відповідними правовими або судовими приписами (нормами, правилами). Наскрізною межею для всіх етапів застосування юридичної техніки є суб'єктна, яка в залежності від складу ВС, буде надавати різний набір техніко-юридичних конструкцій від простого правозастосування до правотворення.

2. The dissertation is the first comprehensive comparative legal study of the decisions of supreme courts of Ukraine and other countries which have a precedent-setting nature, aiming to legally define their limits of action in criminal proceedings. The author determined the place, role and functions of the highest court in the system of general courts for criminal proceedings in Ukraine, the United Kingdom, Poland, Kazakhstan, Romania, the United States, France and Germany. The study establishes that precedent-setting in Ukraine has a long history, with judicial precedent being an integral part of written legislation for 800 years. The author identifies two main forms in which supreme courts resolve issues of law: 1) judicial and 2) extrajudicial, covering different procedures. Judicial methods include: 1) a dispute about law; 2) determination of law. Extrajudicial methods include: 1) lower courts

applying to the cassation court for an opinion; 2) the Supreme Court plenary session. The study analyzes 728 decisions of supreme courts from various countries, formulating the main forms of expression and requirements for the content and structure of case law. The author identifies cases when not only investigators, prosecutors, attorneys, but also Supreme Court judges themselves refer to decisions that do not correspond to a legal conclusion. The dissertation provides the author's definitions of "legal position of the SC" and "legal conclusion", distinguishing between these concepts. The author's classification of precedent decisions includes divisions by: legislation type, stability degree, legislative consolidation, mandatory nature, applicable subjects, adoption method, and expression method. The author proposes recognizing the law-making powers of the SC and the status of its decisions as sources of law, while suggesting a system of checks and balances to judicial activism. The limits determining the effect of legal opinions (precedents) of supreme courts are defined as statutory requirements for final decisions containing new legal provisions. The author considers spatial, time, subject, and subjective boundaries of legal opinions' effects, proposing amendments to the CPC of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Judicial System and Status of Judges". The dissertation argues that establishing judicial precedent should be based on legal technique with two levels: main (law-making, rule-making, specification, interpretation, law application) and subordinate (publication, recording, systematisation, enforcement, doctrinal techniques). The creation or modification of legal rules in criminal proceedings is limited by legal or judicial prescriptions, with the subjective boundary providing different technical and legal constructions depending on the SC composition. The author argues that the only possible way to record and enact judicial lawmaking acts is through official publication, ensuring determination of their existence and enactment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Лазоренко Є. Ю. Особливості перегляду реабілітуючих рішень за кримінальним процесуальним законодавством України, країн Європи та Америки. Підприємництво, господарство і право. 2020 № 10. С. 274-279.
- Lazorenko Y. Określenie granic stosowania orzeczeń sądu najwyższego w postępowaniach karnych na Ukrainie I na świecie. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2021. № 5 (41) vol. 1. S. 224-231.
- Лазоренко Є. Ю. Генезис повноважень Верховного Суду у кримінальному судочинстві на прикладі України та деяких країн світу. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 9. С. 251-254.
- Лазоренко Є. Ю. Визначення темпоральних та суб'єктних меж у рішеннях Верховного Суду, як необхідних умов дії правових висновків. Юридичний бюлетень. 2022. № 25. С. 116-125.
- Лазоренко Є. Ю. Значення юридичної техніки у формуванні судової практики Верховного Суду як частини кримінального та кримінального процесуального законодавства. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. № 3. С. 118-124.
- Лазоренко Є. Ю. Прецедентні рішення касаційного суду у кримінальному судочинстві: види та значення (порівняльно-правова характеристика). Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. № 4. С. 167-175.
- Лазоренко Є. Ю. Правові межі прецедентної діяльності Верховного Суду у кримінальному процесі. Юридичний бюлетень. 2022. № 26. С. 241-247.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативно-правових документів; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: пропозиції щодо полегшення доступу суспільства до правових висновків верховного суду через єдину базу правових висновків верховного суду та сайт верховної ради України

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U002480

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмак Олексій Вікторович
2. Olexii V. Yermak

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1872-0383

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басиста Ірина Володимирівна
2. Iryna Basysta

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9707-7386

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сенченко Надія Миколаївна

2. NADIIA SENCHENKO

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3767-8937

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самофалов Леонід Прохорович

2. Leonid Samofalov

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7626-4270

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івашко Сергій Володимирович

2. SERHII IVASHKO

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2547-9276

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Тагієв Садіг Рзаогли

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Тагієв Садіг Рзаогли

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Назарко Світлана Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна